Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0526U000303

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-08-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Береза Валерій Володимирович
2. Valeriy Bereza

Кваліфікація: д.філософ, 081

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0006-6698-2889

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 08.00.04

Назва наукової спеціальності: Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 01-10-2026

Спеціальність за освітою: Облік і аудит

Місце роботи здобувача: Інститут тваринництва

Код за ЄДРПОУ: 00049719

Місцезнаходження: Харків, Харківський р-н., 31212, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 65.356.02

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.81.12, 06.92

Тема дисертації:

1. Інтеграція механізмів та систем управління організаційно-правовою безпекою в менеджмент суб'єктів аграрного бізнесу: теорія, методологія, практика

2. Integration of mechanisms and systems for managing organizational and legal security in the management of agrarian business entities: theory, methodology, practice

Реферат/анотація:

1. У дисертації сформовано теоретико-методологічні та прикладні засади побудови інтегрованої системи управління організаційно-правовою безпекою суб'єктів аграрного виробництва. Сформовано методологічні засади діагностики діяльності суб'єктів аграрного бізнесу в умовах наявності потенційних джерел загроз організаційно-правовій безпеці, які передбачають виокремлення організаційної та правової складових з подальшою декомпозицією кожної з них за відповідними сферами. Розроблено концептуальні засади формування інтегрованої системи управління організаційно-правовою безпекою підприємства, логіка розвитку якої передбачає поєднання інтегрованого, організаційного та правового блоків із визначенням стратегічних завдань, цільових орієнтирів і відповідних стратегій. Сформовано моделі функціонування

інтегрованих систем управління організаційно-правовою безпекою із застосуванням сучасного інструментарію менеджменту. Поглиблено теоретичне розуміння організаційно-правової безпеки суб'єктів аграрного бізнесу як детермінованого стану, за якого підприємство зберігає спроможність функціонувати як самостійний суб'єкт господарювання, підтримувати організаційну, юридичну та майнову цілісність, здійснювати не лише основну, а й фінансову та інвестиційну діяльність, брати участь у різних формах інтеграції та забезпечувати результативне внутрішнє управління. Розвинуто методичний підхід до оцінювання діяльності суб'єктів аграрного бізнесу за потенційними загрозами організаційно-правовій безпеці. Його відмінністю є позиціонування підприємств у межах матриці відповідно до інтегральних значень організаційної та правової складових із виділенням чотирьох типів стану: стабільного, нестабільного в організаційному розрізі, нестабільного в правовому розрізі та критичного. Удосконалено методологічний базис управління організаційно-правовою безпекою суб'єктів аграрного бізнесу шляхом системного поєднання загальних і специфічних принципів, загальнонаукових та прикладних методів, базових функцій менеджменту та варіативних стратегій реагування. До загальнонаукових методів включено емпіричні, економіко-математичні, статистичні та соціологічні дослідження, тоді як до прикладного інструментарію віднесено економічні, адміністративні, соціально-психологічні, інформаційні, організаційно-технологічні та інституційно-правові методи. Універсальними компонентами визначено функції прогнозування, планування, організації, мотивації, контролю та регулювання, а варіативною складовою — стратегії ухилення, прийняття, управління та передачі ризиків. Запропоновано схему превентивного управління організаційно-правовою безпекою суб'єктів аграрного бізнесу, яка поєднує кількісний і якісний аналіз впливу керованих та некерованих загроз, що формуються як у зовнішньому середовищі, так і в межах сфер, визначених ментальною картою організаційно-правової безпеки. Визначено стратегічну зону ризиків підприємства, формування якої базується на використанні положень теорії ігор, когнітивного картографування та інших аналітичних і евристичних методів. Уточнено підхід до структуризації загроз і ризиків за цільовими ринками та напрямами діяльності на основі діагностики тріади «ідентифікація можливостей – аналіз стратегічних намірів – дослідження ринкового середовища». Подальшого розвитку набула класифікація загроз організаційно-правовій безпеці за сферами ментальної карти, яка ґрунтується на взаємодії підприємства з основними групами зацікавлених сторін та врахуванні їх інтересів, потреб і цінностей. Розвинуто функціональне наповнення системи організаційно-правової безпеки підприємства шляхом уточнення процедурного забезпечення та поєднання його з інструментарієм стратегічного управління. Запропонований підхід передбачає використання методів економічної діагностики результативності діяльності, кількісне та якісне оцінювання загроз, визначення пріоритетів управлінського реагування та постійне коригування дій відповідно до змін внутрішнього і зовнішнього середовища. Поглиблено підхід до оцінювання ефективності механізму управління організаційно-правовою безпекою. Запропоновано визначати її не лише на основі традиційних показників результативності діяльності підприємства, а з урахуванням характеристик життєвого та відтворювального циклів, стійкості основних процесів, рівня правового забезпечення стратегічного управління, стану правової безпеки та узгодженості відповідних рішень з існуючою ієрархією менеджменту. Розширено уявлення про стратегічні можливості суб'єктів аграрного бізнесу, які визначаються через організаційно-правові вектори розвитку, ринкове позиціонування, стратегічне партнерство та відповідне інституційне забезпечення. Подальшого розвитку набули напрями формування систем стратегічного управління організаційно-правовою безпекою, елементний склад яких визначається з урахуванням специфіки обраної моделі функціонування підприємства та вагомості окремих компонентів у забезпеченні його загальної результативності.

2. The dissertation forms the theoretical, methodological and applied principles of building an integrated system for managing organizational and legal security of agricultural production entities. Methodological principles for diagnosing the activities of agricultural business entities in the presence of potential sources of threats to organizational and legal security are formed, which provide for the separation of organizational and legal components with the subsequent decomposition of each of them into the relevant areas. Conceptual principles for the formation of an integrated system for managing organizational and legal security of an enterprise have been

developed, the logic of the development of which involves the combination of integrated, organizational and legal blocks with the definition of strategic tasks, target benchmarks and relevant strategies. Models of the functioning of integrated systems for managing organizational and legal security have been formed using modern management tools. The theoretical understanding of the organizational and legal security of agrarian business entities as a deterministic state has been deepened, under which the enterprise retains the ability to function as an independent business entity, maintain organizational, legal, and property integrity, carry out not only the main, but also financial and investment activities, participate in various forms of integration, and ensure effective internal management. A methodical approach to assessing the activities of agrarian business entities based on potential threats to organizational and legal security has been developed. The methodological basis for managing the organizational and legal security of agricultural business entities has been improved by systematically combining general and specific principles, general scientific and applied methods, basic management functions and variable response strategies. General scientific methods include empirical, economic-mathematical, statistical and sociological research, while economic, administrative, socio-psychological, information, organizational-technological and institutional-legal methods are included in the applied tools. The universal components are the functions of forecasting, planning, organization, motivation, control and regulation, and the variable component is the strategy of avoiding, accepting, managing and transferring risks. A scheme for preventive management of organizational and legal security of agrarian business entities is proposed, which combines quantitative and qualitative analysis of the impact of managed and unmanaged threats that are formed both in the external environment and within the areas defined by the mental map of organizational and legal security. A strategic risk zone of the enterprise is determined, the formation of which is based on the use of the provisions of game theory, cognitive mapping and other analytical and heuristic methods. The approach to structuring threats and risks by target markets and areas of activity is specified based on the diagnostics of the triad "identification of opportunities - analysis of strategic intentions - study of the market environment". The classification of threats to organizational and legal security by mental map areas has been further developed, which is based on the interaction of the enterprise with the main groups of stakeholders and taking into account their interests, needs and values. The functional content of the organizational and legal security system of the enterprise has been developed by clarifying the procedural support and combining it with the strategic management tools. The approach to assessing the effectiveness of the organizational and legal security management mechanism has been deepened. It is proposed to determine it not only on the basis of traditional indicators of the effectiveness of the enterprise, but also taking into account the characteristics of the life and reproductive cycles, the stability of the main processes, the level of legal support for strategic management, the state of legal security and the consistency of relevant decisions with the existing management hierarchy. The idea of the strategic capabilities of agrarian business entities, which are determined through organizational and legal vectors of development, market positioning, strategic partnership and appropriate institutional support, has been expanded. Further development has been made in the areas of formation of strategic management systems for organizational and legal security, the elemental composition of which is determined taking into account the specifics of the chosen model of enterprise functioning and the importance of individual components in ensuring its overall effectiveness.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Береза В. Науково-теоретичний зміст економічної безпеки підприємства. Наукові інновації та передові технології. 2025. № 9 (49). С. 603–612. https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-9(49)-603-612
- Береза В. В. Обґрунтування сфер організаційно-правової безпеки суб'єкта аграрного бізнесу. Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит. 2025. № 7. С. 32–43. https://doi.org/10.20998/2313-8890.2025.07.03
- Береза В. В. Обґрунтування сфер організаційно-правової безпеки суб'єкта аграрного бізнесу: Глобальні виклики, національні реалії та стратегічні імперативи. Наукові перспективи. 2025. № 12 (66). С. 814–827. https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-12(66)-814-827
- Береза В. В. Методологічний базис управління організаційно-правовою безпекою суб'єктів аграрного бізнесу. Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит. 2026. № 4. https://doi.org/10.20998/2313-8890.2026.04.05
- Береза В. В. Чинники впливу на інтеграцію механізмів та систем управління організаційно-правовою безпекою. Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит. 2026. № 1. https://doi.org/10.20998/2313-8890.2026.01.09
- Береза В. В. Аналіз рівня організаційно-правової безпеки суб'єктів аграрного бізнесу. Наукові інновації та передові технології. 2026. № 4 (56). С. 3639–3650. https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-4(56)-3639-3650
- Береза В. Методичне забезпечення здійснення діагностики організаційно-правової безпеки суб'єктів аграрного бізнесу. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2026. № 2 (352). С. 569–574. https://doi.org/10.31891/2307-5740-2026-352-77
- Береза В. В. Стимулюючі компоненти в системі менеджменту суб'єктів агробізнесу. Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит. 2026. № 2. https://doi.org/10.20998/2313-8890.2026.02.02
- Надьон Р., Береза В. Інституціоналізація корпоративної безпеки в системі стратегічного управління аграрними підприємствами. Development Service Industry Management. 2025. № 3 (11). С. 320–326. DOI: https://doi.org/10.31891/dsim-2025-11(47)
- Ревенко О. В., Лагодієнко В. В., Уваров С. В., Береза В. В., Пєчка С. С. Забезпечення економічної безпеки підприємства в умовах сучасних викликів: міжнародний досвід та специфіка повоєнного відновлення. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2025. № 3. С. 264–267. https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-3-52
- Ревенко О. В., Береза В. В., Уваров С. В., Пушак Я. Я., Літвінов Д. О. Ризики у формуванні економічної безпеки підприємства: організаційно-правові аспекти. Економіка та суспільство. 2025. № 70. https://doi.org/10.5281/zenodo.17864555
- Береза В. В., Сабадаш І. В. Формування інтегрованого механізму стратегічного управління організаційно-правовою безпекою суб'єктів агробізнесу. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2026. Т. 11, № 2. С. 572–578. https://doi.org/10.36887/2415-8453-2026-2-106
- Береза В. В., Сабадаш І. В. Цифровізація та інформаційно-аналітичне забезпечення систем управління безпекою агробізнесу. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2026. № 2. С. 224–229. https://doi.org/10.36887/2524-0455-2026-2-49
- Береза В. В., Сабадаш І. О., Селіхов С. В. Організаційно-правові детермінанти та результуючі чинники розвитку інтегрованих структур. Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит. 2026. № 6. https://doi.org/10.20998/2313-8890.2026.06.01
- Сабадаш І. В., Береза В. В., Селіхов С. В. Інтеграція систем управління організаційно-правовою безпекою у стратегічний менеджмент суб'єктів аграрного бізнесу в умовах цифрової трансформації та воєнно-економічних викликів. Проблеми економіки. 2026. № 2. С. 280–287. https://doi.org/10.32983/2222-0712-2026-2-280-287
- Береза В. В., Сабадаш І. В. Моделювання процесу інтеграції безпекових функцій у бізнес-процеси суб'єктів господарювання. Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит. 2026. № 5. https://doi.org/10.20998/2313-8890.2026.05.09

- Береза В., Сабадаш І. Управління екологічною складовою як стратегічний фактор забезпечення безпеки суб'єктів аграрного бізнесу. Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія: Економіка. 2024. Вип. 3–4. С. 16–21. https://doi.org/10.32782/ecovis/2024-3-4-3
- Сабадаш І. В., Береза В. В., Селіхов С. В. Стратегічні напрями вдосконалення та перспективи розвитку систем безпеки агробізнесу. Бізнес Інформ. 2026. № 6. С. 332–342. https://doi.org/10.32983/2222-4459-2026-6-332-342
- Ларіна Т. Ф., Корнієцький О. В., Павлова О. М., Береза В. В., Сабадаш І. В. Трансформація економічного механізму забезпечення сталості територіальних громад в умовах системних безпекових ризиків. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2025. № 1. С. 117–122. https://doi.org/10.36887/2524-0455-2025-1-28
- Береза В. В., Сабадаш І. О., Гулей А. І. Моніторинг ефективності наявних систем менеджменту безпеки: вітчизняний і зарубіжний досвід. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2026. № 1. С. 450–454. https://doi.org/10.36887/2415-8453-2026-1-86
- Сабадаш І., Береза В. Практичні аспекти впровадження інтегрованих систем безпеки в менеджменті АПК. Вісник СУПА. 2026. № 1 (1). Ст. 008. https://doi.org/10.58253/2078-1628-2026-1-1(35)-008
- Береза В., Сабадаш І. Методологія інтеграції систем управління організаційно-правовою безпекою. Успіхи і досягнення у науці. 2026. № 5 (27). https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-5(27
- Береза В., Сабадаш І. Розробка превентивного інструментарію управління організаційно-правовою безпекою суб'єктів аграрного бізнесу. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2026. № 3 (354). С. 600–608. https://doi.org/10.31891/2307-5740-2026-354-83
- Maistrenko O., Nitsenko V., Bereza V., Tsiupak V., Tkachenko V., Bohdaniuk I., Koberniuk S. The Role of Green Innovation in Boosting Competitiveness: Pathways to Sustainable Development. Rocznik Ochrona Środowiska. 2026. Vol. 28. https://doi.org/10.54740/Ros.2026.025
- Sablina N., Burtsev O., Darushyn O., Shalenyi V., Petrushov V., Bereza V., Sabadash I. Logistics risk assessment and the development of a risk-oriented controlling approach under uncertainty. Technology Audit and Production Reserves. 2026. Vol. 3, No. 4 (89). P. 56–66. https://doi.org/10.15587/2706-5448.2026.358478
- Kuzenko T., Bereza V., Sabadash I., Harbazhii K., Tsyupak V., Matvieiev P., Selikhov S. Production potential as a determinant of economic security in the agro-industrial complex: theoretical framework and empirical verification. Technology Audit and Production Reserves. 2026. Vol. 2, No. 4 (88). P. 112–123. https://doi.org/10.15587/2706-5448.2026.357179

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0124U001624, 0226U001032, 0126U001663

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сенчук Ігор Іванович

2. Ihor I. Senchuk

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0025-8143

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вдовенко Наталія Михайлівна
2. Nataliia M. Vdovenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0849-057X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Микитась Аркадій Вікторович
2. Arkadii V. Mykytas

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7059-9205

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Язлюк Борис Олегович

2. Borys O. Yazlyuk

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2078-0644

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Маренич Тетяна Григорівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Маренич Тетяна Григорівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Олена Смігунова
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна